

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2016. október 27.*

„Előzetes döntéshozatal — EUMSZ 18. cikk és EUMSZ 45. cikk — Migráns munkavállalók szociális biztonsága — 1408/71/EGK rendelet — 3. cikk és 94. cikk — 859/2003/EK rendelet — A 2. cikk (1) és (2) bekezdése — Öregségnyugdíj-biztosítás és életbiztosítás — Az Európai Unió tagállamává 1995-ben vált harmadik országból származó egykori tengerészek — Az öregségi nyugellátásokra való jogosultságból történő kizárás”

A C-465/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Centrale Raad van Beroep (társadalombiztosítási és közszolgálati ügyekben illetékes központi közigazgatási fellebbviteli bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2014. október 9-én érkezett, 2014. október 6-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank**

és

F. Wieland,

H. Rothwangl

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljáró bíró, M. Berger (előadó), A. Borg Barthet, S. Rodin és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. szeptember 16-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank képviselőjében H. van der Most és T. Theele, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőjében M. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,

* * Az eljárás nyelve: holland.

- a holland kormány képviselőjében M. Noort, M. Bulterman és H. Stergiou, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében D. Martin és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2016. február 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18. cikknek, az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésének, az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2005. L 117., 1. o.) módosított változata (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 3. és 94. cikkének, valamint az 1408/71/EGK és az 574/72/EGK rendelet rendelkezéseinek valamely harmadik ország e rendelkezések által pusztán állampolgárságuk okán nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló, 2003. május 14-i 859/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 124., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 317. o.) 2. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészt a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (a társadalombiztosítási intézet igazgatótanácsa, a továbbiakban: SVB), másrészt F. Wieland és H. Rothwangl között, az utóbbiak öregségi nyugellátásának SVB általi megtagadása tárgyában folyó két peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1408/71 rendelet

- 3 A 1408/71 rendelet első preambulumbekkezdése kimondja:
„[...] a szociális biztonságra vonatkozó nemzeti jogszabályok összehangolását célzó rendelkezések a személyek szabad mozgásának keretébe tartoznak, és e rendelkezéseknek hozzá kell járulniuk e személyek életszínvonalának és alkalmazási feltételeinek javításához”.
- 4 E rendelet 1. cikkének szövege a következő:
„E rendelet alkalmazásában:
a) »munkavállaló« [...]:
i. aki akár kötelezően, akár szabadon választható folytatólagos biztosítás keretében a munkavállalókra vonatkozó szociális biztonsági rendszerek [...] ágazataiba tartozó egy vagy több kockázattal szemben biztosított;

[...]

j) »jogszabályok« az egyes tagállamok vonatkozásában a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében érintett szociális biztonsági rendszerekkel és ágakkal [...] kapcsolatos, törvényi, rendeleti és egyéb rendelkezések, valamint az egyes tagállamok meglévő vagy jövőbeni végrehajtási intézkedései;

[...]

r) »biztosítási idő« az a járulékfizetési időszak vagy szolgálati [helyesen: foglalkoztatási] idő vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi időszak, amelyet azok a jogszabályok, amelyek szerint az adott időszakot megszerzték vagy az megszerzettnek tekintendő, biztosítási időként határoznak meg vagy ismernek el, valamint más hasonló időszak, amelyet az említett jogszabályok a biztosítási idővel egyenértékűnek tekintenek, a köztisztviselőkre vonatkozó különleges rendszerek keretében szerzett időszakok szintén biztosítási időnek tekintendők;

[...]

sa) »tartózkodási idő« az az időszak, amelyet azok a jogszabályok, amelyek szerint az adott időszakot megszerzték vagy az megszerzettnek tekintendő, ilyen időszakként határoznak meg vagy ismernek el;

[...]”

5 Az említett rendeletnek „A rendelet személyi hatálya” című 2. cikke az (1) bekezdésében ekként rendelkezik:

„E rendelet vonatkozik azokra a munkavállalókra vagy önálló vállalkozókra és diákokra, akik egy vagy több tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak vagy tartoztak, és akik a tagállamok egyikének állampolgárai, valamint azokra a hontalanokra vagy menekültekre, akiknek a lakóhelye valamely tagállam területén található, és ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira.”

6 Ugyanezen rendeletnek „Az egyenlő bánásmód elve” című 3. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„E rendelet különös rendelkezéseire is figyelemmel az e rendelet hatálya alá tartozó személyeket bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan kötelezettségek terhelik és ugyanolyan előnyök illetik, mint az adott tagállam állampolgárait.”

7 Az 1408/71 rendeletnek „A rendelet alkalmazási köre” című 4. cikke értelmében:

„(1) E rendelet alkalmazandó a következő szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra:

[...]

b) rokkantsági ellátások, beleértve a rokkantak keresőképességének fenntartását vagy javítását célzó ellátásokat is;

c) öregségi ellátások;

[...]”

8 E rendelet „Általános szabályok” című 13. cikke a (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

[...]

c) egy tagállam lobogója alatt közlekedő hajó fedélzetén alkalmazott személy a lobogó szerinti tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik;

[...]

- 9 Az említett rendelet „Általános rendelkezések az ellátások megállapításáról, ha a munkavállaló vagy önálló vállalkozó két vagy több tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik” című 44. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Azon munkavállaló vagy túlélő hozzátartozói ellátásra való jogosultságát, aki egy vagy több tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, e fejezet rendelkezései szerint kell meghatározni.”

- 10 Az 1408/71 rendelet 45. cikkének megfelelően az igénylő tagállama illetékes intézményének figyelembe kell vennie a más tagállamok jogszabályai alapján szerzett biztosítási vagy tartózkodási időt is. Amikor az illetékes intézmény a 45. cikkben lefektetett szabályok szerint az összesített biztosítási vagy tartózkodási időszakok alapján köteles az ellátásokat kiszámítani, a megállapítandó öregségi nyugellátásokat e rendelet 46. cikkének (2) bekezdése alapján kell kiszámítani.

- 11 Az említett rendeletnek a „Munkavállalókra vonatkozó átmeneti rendelkezések” című 94. cikke az (1) és (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A rendelet az 1972. október 1. előtti időszakra, illetve az érintett tagállam területén vagy ezen állam területének egy részén történő alkalmazását megelőző időszakra vonatkozóan nem keletkeztet jogot.

(2) 1972. október 1. előtt, illetve a rendeletnek a fenti tagállam területén vagy területének egy részén történő alkalmazását megelőzően egy tagállam jogszabályai szerint szerzett biztosítási vagy adott esetben szolgálati [helyesen: foglalkoztatási] vagy tartózkodási időt figyelembe kell venni az e rendelet rendelkezései szerinti ellátásra való jogosultság meghatározásánál.”

A 859/2003 rendelet

- 12 A 859/2003 rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az e rendelethez csatolt melléklet rendelkezéseire is figyelemmel, az 1408/71/EGK és az 574/72/EGK rendeletek rendelkezéseit alkalmazni kell harmadik országok olyan állampolgáira, akikre azok a rendelkezések csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkoznak, illetve ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira, feltéve, hogy jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel valamely tagállam területén, és helyzetük összes vonatkozása nem kizárólag egy tagállamot érint.”

- 13 A 859/2003 rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Ez a rendelet a 2003. június 1-jét megelőző időszakra vonatkozóan nem keletkeztet jogot.

(2) A 2003. június 1-je előtt valamely tagállam jogszabályai szerint szerzett biztosítási, adott esetben, szolgálati [helyesen: foglalkoztatási], önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi vagy tartózkodási időt figyelembe kell venni az e rendelet rendelkezései alapján szerzett jogok meghatározásakor.”

A holland jog

- 14 Az Algemene Ouderdomswet (az általános öregségi biztosításról szóló törvény, Stb. 1956, 281. szám, a továbbiakban: AOW) 2. cikke, az alapügyek tényállására alkalmazandó változata szerint, a következőképpen rendelkezett:

„E törvény alkalmazásában belföldi illetőségű az a személy, aki Hollandia területén rendelkezik lakóhellyel.”

- 15 Az AOW 3. cikke, az 1965. július 30-i törvény (Stb. 347, 882. szám) hatálybalépéséig alkalmazandó változata szerint, a következőket mondta ki:

„(1) Valamely személy lakóhelyét [...] az adott körülményekre tekintettel kell meghatározni.

[...]

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában azok a hajók és légi járművek, amelyek honi kikötője a Holland Királyság területén található, a hajózó személyzet tekintetében Hollandia felségterületéhez tartozónak minősülnek.”

- 16 Az AOW 3. cikkének szövege, az 1965. július 30-i törvénnyel módosított változata szerint, a következő:

„(1) Valamely személy lakóhelyét [...] az adott körülményekre tekintettel kell meghatározni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában azok a hajók és légi járművek, amelyek honi kikötője a Holland Királyság területén található, a hajózó személyzet tekintetében Hollandia felségterületéhez tartozónak minősülnek.

[...]”

- 17 Az AOW 6. cikkének szövege, az 1962. május 25-i törvénnyel (Stb. 1962, 205. o.) módosított és 1959. október 1-jére visszaható hatállyal történt hatálybalépését követő változata szerint, a következőképpen rendelkezett:

„(1) A jelen törvény rendelkezései szerint biztosított, aki a 15. életévét már betöltötte, a 65. életévét azonban még nem, és

a) belföldi illetőségű;

[...]

(4) Rendeletben az első bekezdés rendelkezéseitől eltérő rendelkezések állapíthatók meg:

a) a külföldiek tekintetében;

b) azon személyek tekintetében, akikre a Holland Királyság területén kívüli, valamely hasonló rendszer vonatkozik;

c) azon személyek tekintetében, akik csupán ideiglenesen tartózkodnak az ország területén vagy csupán ideiglenes jelleggel végeznek ott munkát;

d) a jelen bekezdés b) és c) pontjában említett személyek házastársai vagy a velük egy háztartásban élő más személyek tekintetében;

e) [a jelen törvény alapján nem biztosított] belföldi illetőségű személyek házastársai tekintetében, Hollandia és valamely más ország vagy országok között alkalmazandó megállapodás vagy társadalombiztosítási rendszer értelmében.”

18 Az AOW 1965. július 30-i törvénnyel módosított változata szerinti 6. cikkének szövege a következő:

„(1) A jelen törvény rendelkezései szerint biztosított, aki a 15. életévét már betöltötte, a 65. életévét azonban még nem, és

a) belföldi illetőségű;

[...]

(3) Rendeletben az első bekezdés rendelkezéseitől eltérő rendelkezések állapíthatók meg:

a) a külföldiek tekintetében;

b) az olyan személyek tekintetében, akikre valamely, a Holland Királyság más részének hasonló rendszere, valamely más ország vagy nemzetközi szervezet hasonló rendszere vonatkozik;

c) azon személyek tekintetében, akik csupán ideiglenesen tartózkodnak az ország területén vagy csupán ideiglenes jelleggel végeznek ott munkát;

d) a jelen bekezdés a), b) és c) pontjában említett személyek házastársai vagy a velük egy háztartásban élő más személyek tekintetében;

e) a jelen törvény alapján nem biztosított belföldi illetőségű személyek házastársai tekintetében, Hollandia és valamely más ország vagy országok között alkalmazandó megállapodás vagy társadalombiztosítási rendszer értelmében.”

19 Az AOW 7. cikkének az alapügyekre alkalmazandó változata értelmében:

„Jelen törvény rendelkezéseinek értelmében öregségi nyugdíjra jogosult az a személy:

a) aki 65. életévét betöltötte, és

b) aki jelen törvény értelmében biztosítottnak minősült azon naptól kezdődően, hogy 15. életévét betöltötte, addig a napig, amikor 65. életévét betöltötte.”

20 Az AOW 6. cikke alapján egymás után több rendeletet is hoztak, amelyek sorában – az alapügyek tárgyát képező időszakokat érintően – szerepel az 1959. július 10-i Besluit uita breiding en beperking kring verzeckerden volksverzekeringen (a társadalombiztosítási rendszer keretében biztosítottak körének kiterjesztéséről, illetve korlátozásáról szóló rendelet; Stb. 1959, 230. szám, a továbbiakban: 230. sz. királyi rendelet) és az 1963. január 1-jei Besluit uitbreiding en beperking kring verzeckerden volksverzekeringen (a társadalombiztosítási rendszer keretében biztosítottak körének kiterjesztéséről, illetve korlátozásáról szóló rendelet; Stb. 1963, 24. szám, a továbbiakban: 24. sz. királyi rendelet).

21 A 230. sz. királyi rendelet 2. cikkének bevezető mondata és k) pontja, valamint a 24. sz. királyi rendelet 2. cikkének bevezető mondata és k) pontja – azonos szövegezéssel – a következőképpen rendelkezik:

„[...] az [AOW] 6. cikkének (1) bekezdésétől, az özvegyek és árvák általános biztosításáról szóló törvény 7. cikkétől és a családi ellátásokról szóló törvény 6. cikkétől eltérően, nem minősül biztosítottnak:

[...]

k) az olyan tengeri jármű legénységéhez tartozó külföldi, amelynek honi kikötője a Holland Királyságban található, amennyiben e jármű fedélzetén lakik”.

- 22 A 24. sz. királyi rendelet 2. cikkének k) pontja helyébe – annak az 1965. augusztus 11-i rendelettel (Stb. 373) történt módosítását követően – a 2. cikk m) pontja lépett.
- 23 Az AOW-nek az alapügyek tényállására alkalmazandó változata 16. cikkének (1) bekezdése értelmében az öregségi nyugdíjra való jogosultság azon hónap első napjától kezdve áll fenn, amelyben az érintett személy teljesíti az öregségnyugdíj-jogosultsághoz előírt feltételeket.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 24 F. Wieland 1943. március 20-án született Ausztriában, és születésénél fogva megszerezte az osztrák állampolgárságot. 1962. október 11-től 1966. március 7-ig a Holland Amerika Lijnhez (a továbbiakban: HAL) tartozó hajók fedélzetén dolgozott, amely társaság a holland jog hatálya alá tartozó társaság, amely Hollandia és az Amerikai Egyesült Államok közötti tengeri összeköttetést biztosító járatokat üzemeltet.
- 25 1966 folyamán F. Wieland az Amerikai Egyesült Államokba költözött, ahol 1969. augusztus 29-én amerikai állampolgárságot szerzett, és ebből következően elvesztette osztrák állampolgárságát.
- 26 2008 áprilisában, 65. életévének betöltését követően F. Wieland öregségi nyugdíj folyósítását kérte az SVB-től.
- 27 Az SVB 2008. április 15-i határozatával elutasította a kérelmét, azzal az indokkal, hogy F. Wieland a 15. és 65. életéve közötti időszakban nem volt az AOW értelmében biztosított. 2008. október 3-án az érintett tájékoztatta az SVB-t, hogy ezentúl állandó lakóhelye Ausztriában található.
- 28 H. Rothwangl 1943. december 7-én született és osztrák állampolgársággal rendelkezik. 1962. november 6-tól 1963. április 23-ig a HAL hajóinak fedélzetén dolgozott.
- 29 2009. január 12-én H. Rothwangl öregségi nyugdíj folyósítását kérte az SVB-től. Ezen időpontban Ausztriában lakott, amely országban az SVB adatai szerint az 1958 májusától 1998 júliusáig tartó időszakban összesen 496 hónapon keresztül rendelkezett a jogszabályoknak megfelelő nyugdíjbiztosítással.
- 30 H. Rothwangl 1998. március 1-jétől osztrák rokkantsági nyugdíjban (*Erwerbsunfähigkeitspension*), majd 1998. szeptember 1-jétől svájci rokkantsági nyugdíjban részesült. Ezen túlmenően 1998. november 29-től 2008. december 1-jéig a *Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering* (a keresőképtelenség elleni biztosításról szóló holland törvény) szerinti ellátásokban részesült.
- 31 2009. május 26-i határozatával az SVB elutasította H. Rothwangl öregségi nyugellátás iránti kérelmét, azzal az indokkal, hogy a 15. és 65. életéve közötti időszakban nem volt az AOW alapján biztosított.
- 32 F. Wieland és H. Rothwangl egyaránt sikerrel támadta meg az SVB határozatát a *Rechtbank Amsterdam* (amszterdami bíróság, Hollandia) előtt. Az SVB fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 33 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a Centrale Raad van Beroep (társadalombiztosítási és közszolgálati ügyekben illetékes központi közigazgatási fellebbviteli bíróság, Hollandia) az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) 2002. június 4-i *Wessels Bergervoet kontra Hollandia* ítéletére (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297) hivatkozik, amely ítéletben ez utóbbi bíróság azt állapította meg, hogy az illetékes holland intézmény azon határozata, amely az AOW alapján csupán egy csökkentett

összegű öregségi nyugdíj folyósítását ítélte meg egy férjzett nőnek, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezménynek (a továbbiakban: EJEE) az ahhoz fűzött, 1952. március 20-án Párizsban aláírt 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkével együttesen értelmezett 14. cikkének megsértését képezte.

- 34 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a holland bíróságok az EJEB 2002. június 4-i *Wessels Bergervoet kontra Hollandia* ítéletében (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297) kifejtett érveit alkalmazták a tengerészek nyugdíjjogosultságával kapcsolatos egyéb ügyekre, ennek ellenére úgy véli, hogy F. Wieland és H. Rothwangl helyzete eltér ezen ügyektől, és az illetékes holland hatóságok által az alapügyben alkalmazott állampolgárságon alapuló különbségtételt az EJEE 14. cikkének célkitűzései igazolják. Arra keresi a választ, hogy ezen ügyekben releváns lehet-e a 859/2003 rendelettel, valamint az EUMSZ 18. cikkel és az EUMSZ 45. cikkel együttesen értelmezett 1408/71 rendelet.
- 35 Ami H. Rothwanglot illeti, e bíróság úgy véli, hogy a 60-as években végzett szakmai tevékenysége okán jelenleg őt nem csak az EUM-Szerződés, hanem az 1408/71 rendelet értelmében is munkavállalónak kell tekinteni. Egyébként úgy véli, hogy az a tény, hogy az érintett 1962. november 6. és 1963. április 23. között – vagyis abban az időszakban, amikor a HAL alkalmazásában állt – nem rendelkezett valamely tagállam állampolgárságával, nem képezi akadályát annak, hogy e rendeletet az ezen időszakban végzett szakmai tevékenységre alkalmazzák, hiszen H. Rothwangl – az Osztrák Köztársaságnak az Európai Unióhoz történt 1995. január 1-jei csatlakozásánál fogva – megfelel az említett rendelet által megkövetelt állampolgársági feltételnek.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság felveti azt a kérdést, hogy vajon azt az időszakot, amelynek során H. Rothwanglot a HAL tengerészként alkalmazta, úgy kell-e tekinteni, mint az 1408/71 rendelet 94. cikkének (2) bekezdése értelmében vett biztosítási időt. E tekintetben úgy véli, hogy figyelembe kell venni az EUMSZ 18. cikket és az EUMSZ 45. cikket, valamint az 1408/71 rendelet 3. cikkét.
- 37 Ami F. Wielandot illeti, a kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy az 1408/71 rendelet alkalmazhatóságával kapcsolatos kérdésre adott válasznak azonosnak kell-e lennie a H. Rothwangl ügyében adott válasszal, tekintettel arra, hogy a munkavállalók szabad mozgása nem vonatkozik a harmadik országok állampolgáira, és F. Wieland 1969. augusztus 29-e óta nem rendelkezik osztrák állampolgársággal.
- 38 E körülményekre való tekintettel a Centrale Raad van Beroep (társadalombiztosítási és közszolgálati ügyekben illetékes központi közigazgatási fellebbviteli bíróság) úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti elő:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az 1408/71 rendelet 3. cikkét, valamint 94. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy attól az egykori tengerésztől, aki egy tagállami kikötőben honos tengerjáró hajó legénységéhez tartozott, nem rendelkezett szárazföldi lakóhellyel és valamely tagállam állampolgárságával, azon állam Unióhoz (illetve az Unió egyik jogelődjéhez) történő csatlakozását követően, amelynek állampolgárságával e tengerész rendelkezik, vagy az 1408/71 rendelet említett állam tekintetében történő hatálybalépését követően nem tagadható meg az öregségi nyugdíj (részbeni) nyújtása kizárólag azért, mert az említett egykori tengerész a(z állítólagos) biztosítási időszakban nem rendelkezett a(z elsőként említett) tagállam állampolgárságával?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 18. és az EUMSZ 45. cikket, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az a tengerész, aki egy e tagállambeli kikötőben honos tengerjáró hajó legénységéhez tartozott, nem rendelkezett szárazföldi lakóhellyel és valamely tagállam állampolgárságával, ki volt zárva az öregségi nyugdíjbiztosításból, miközben ugyanezen szabályozás szerint biztosítottnak minősül az a tengerész, aki azon tagállam állampolgára, amelyben a tengerjáró hajó honi kikötője található, és egyébként ugyanezen helyzetben van, ha az

állam, amelynek állampolgárságával az elsőként említett tengerész rendelkezik, időközben – a nyugdíj megállapításának időpontjában – csatlakozott az Unióhoz (illetve annak egyik jogelődjéhez), vagy az 1408/71 rendelet időközben hatályba lépett ezen állam tekintetében?

- 3) Ugyanazt a választ kell-e adni az első és a második kérdésre az olyan (egykori) tengerész esetében, aki tevékenységeinek időszakában olyan állam állampolgárságával rendelkezett, amely egy későbbi időpontban csatlakozott az Unióhoz (illetve annak egyik jogelődjéhez), aki azonban e csatlakozás vagy az 1408/71 rendeletnek az említett állam tekintetében történő hatálybalépése időpontjában és az öregségi nyugdíjra való jogosultságára való hivatkozás időpontjában a tagállamok egyikének sem állampolgára, de akire ez utóbbi rendelet a 859/2003 rendelet 1. cikke alapján mégis alkalmazandó?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 39 Meg kell állapítani, hogy abban az időszakban, amikor F. Wieland és H. Rothwangl a HAL alkalmazásában állt, a tagállamok szociális biztonsági rendszereinek koordinációjára az Európai Gazdasági Közösség szintjén a migráns munkavállalókat illetően a migráns munkavállalók szociális biztonságáról szóló, 1958. szeptember 25-i 3. tanácsi rendelet (HL 1958. 30., 561. o.) volt irányadó. Ugyanakkor e rendelet nem volt alkalmazandó a tengerészekre.
- 40 Ez a helyzet nem volt összeegyeztethető a tengerészekre alkalmazandó, akkoriban hatályos nemzetközi szabályokkal, mivel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) tengerészek nyugdíjáról szóló, 1946. június 28-i (71. sz.) egyezményének 2. cikke értelmében – amelyet a Holland Királyság 1962. október 10-én ratifikált – a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamának kötelessége volt kialakítani (vagy annak kialakításáról gondoskodni) – nemzeti jogszabályainak megfelelően – a szolgálatból nyugdíjba vonuló tengerészek nyugdíjrendszerét, méghozzá annak pontosításával, hogy azok a személyek, akik nem laknak az érintett tagállam területén, és azok a személyek, akik nem állampolgárai e tagállamnak, nem tartoznak e rendszer személyi hatálya alá.
- 41 1967. április 1-jétől kezdődő hatállyal a migráns munkavállalók (tengerészek) szociális biztonságáról szóló 3. és 4. rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről szóló, 1967. március 7-i 47/67/EGK tanácsi rendelet (HL 1967. 44., 641. o.) speciális szabályokat vezetett be a tengerészek vonatkozásában, többek között az alkalmazandó jog meghatározásával és az öregségi nyugdíjjal kapcsolatban. E szabályokat később belefoglalták az 1408/71 rendeletbe.
- 42 Ebből következik, hogy azokban az időszakokban, amelyek során F. Wieland és H. Rothwangl a HAL alkalmazásában állt, a tengerészeknek a társadalombiztosítási rendszerben való tagságára kizárólag a nemzeti szabályozások voltak irányadók.
- 43 F. Wieland és H. Rothwangl viszont az öregségi nyugdíj iránti igényét olyan időpontban nyújtotta be, amikor már az 1408/71 rendelet volt alkalmazandó.
- 44 Ez utóbbi rendelet első preambulumbekzdése szerint a rendelet által megvalósítani kívánt cél az volt, hogy összehangolják a szociális biztonságra vonatkozó nemzeti jogszabályokat, annak érdekében, hogy a személyek szabad mozgásának elve az Unió területén belül alkalmazható legyen.

- 45 E tekintetben, bár a tagállamok továbbra is megtartják a szociális biztonsági rendszereikbe való belépési feltételek kialakítására vonatkozó hatáskörüket, ennek gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különösen a Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseit (2012. január 17-i Salemink-ítélet, C-347/10, EU:C:2012:17, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Következésképpen, egyrészt e körülmények nem vezethetnek ahhoz, hogy az alapeljárások tárgyát képezőkhöz hasonló nemzeti jogszabályok alkalmazási köréből kizárja azokat a személyeket, akik tekintetében az 1408/71 rendelet értelmében ugyanezen jogszabályok alkalmazandók, másrészt a kötelező biztosítási rendszereknek összeegyeztethetőnek kell lenniük az EUMSZ 18. cikk és az EUMSZ 45. cikk rendelkezéseivel (2012. január 17-i Salemink-ítélet, C-347/10, EU:C:2012:17, 40. pont).
- 47 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket e megfontolásokra figyelemmel kell vizsgálni.

Az első kérdésről

- 48 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az 1408/71 rendelet 94. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely nem veszi figyelembe az öregségi nyugdíj jogosultságok meghatározásánál a külföldi munkavállaló által e tagállam saját jogrendszerében állítólagosan megszerzett biztosítási időt olyan esetben, mint a H. Rothwangl ügyében folyó alapeljárás tárgyát képező eset, amikor az az állam, amelynek e munkavállaló az állampolgára, ezen időszak megszerzését követően csatlakozott az Unióhoz.
- 49 E kérdés megválaszolásához azt kell meghatározni, hogy az öregségi nyugdíj iránti kérelmének benyújtásakor már valamely tagállam állampolgárának minősülő személy, aki az 1408/71 rendelet hatálybalépését megelőzően külföldön letöltött alkalmazási időszakban még nem volt valamely tagállam állampolgára, az öregségi nyugdíj megállapítása céljából megszerzi-e – és ha igen, adott esetben milyen feltételek mellett – a jogot az ezen időszakban valamely más tagállam területén teljesített biztosítási időszakok figyelembevételére.
- 50 Jelen esetben azt kell megvizsgálni, hogy az érintett megszerezte-e az 1408/71 rendelet 94. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében azokat az öregséginyugdíj-jogosultságokat, amelyeket hozzá kell adni azokhoz a jogosultságokhoz, amelyeket Ausztriában már igényelhetett.
- 51 E tekintetben, az említett rendelet 94. cikkének (1) bekezdését illetően, amely kimondja, hogy ez utóbbi rendelet az 1972. október 1-je előtti időszakok, illetve e rendeletnek az érintett tagállam területén vagy annak egy bizonyos részén való alkalmazása előtti időszakok vonatkozásában nem keletkeztet jogokat, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint e rendelkezés teljes mértékben összhangban van a jogbiztonság elvével, amellyel ellentétes lenne, ha valamely rendelet visszaható hatállyal alkalmaznának, függetlenül attól, hogy ezen alkalmazás kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal járhat-e az érintett számára, kivéve, ha olyan kellően egyértelmű indokok állnak fenn, akár a rendelet szövegében, akár annak célkitűzései között, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy e rendelet nem csupán a jövőre nézve tartalmaz rendelkezéseket. Ha tehát az új jogszabály csak a jövőre nézve keletkeztet joghatásokat, az általánosan elismert jogelvek szerint, eltérő rendelkezés hiányában az a korábbi jogszabály hatályban léte alatt létrejött helyzeteknek a jövőben bekövetkező hatásaira is alkalmazandó (lásd ebben az értelemben: 2002. április 18-i Duchon-ítélet, C-290/00, EU:C:2002:234, 21. és 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 E rendelet 94. cikkének (2) bekezdése, arra tekintettel, hogy lehetővé tegye az 1408/71 rendeletnek a korábbi jog hatálya alatt létrejött helyzetek jövőben bekövetkező hatásaira való alkalmazását, ugyanebben az értelemben azt írja elő, hogy az 1972. október 1-je vagy a rendelet e tagállam területén

való alkalmazása előtt a tagállam jogszabályai szerint szerzett biztosítási, foglalkoztatási vagy tartózkodási időt figyelembe kell venni az ellátásra való jogosultság meghatározásánál. E rendelkezésből tehát az következik, hogy valamely tagállam a kérelmező öregségi nyugdíjának megállapítása céljából nem tagadhatja meg a más tagállam területén szerzett biztosítási idő figyelembevételét kizárólag azon okból, hogy az ilyen időszakokat e rendelet hatálybalépése előtt szerezték (2002. április 18-i Duchon-ítélet, C-290/00, EU:C:2002:234, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. november 5-i Somova-ítélet, C-103/13, EU:C:2014:2334, 52. pont).

- 53 E tekintetben meg kell vizsgálni, hogy azok az időszakok, amelyek során H. Rothwangl a HAL alkalmazásában állt, az 1408/71 rendelet 94. cikkének (2) bekezdése értelmében véve az e rendelet hatálybalépése előtt valamely tagállam területén e tagállam jogszabályainak megfelelően megszerzett biztosítási időknél minősülnek-e.
- 54 Mivel az az időpont, amelytől kezdve valamely személy az AOW értelmében a korábban szerzett biztosítási időszakok alapján esetlegesen öregségi nyugdíjjogosultságot igényelhet, az a nap, amelyen e személy betölti a 65. életévét, H. Rothwangl kérelme az említett rendelet 94. cikkének (1) bekezdése értelmében nem tekinthető olyanak, mint amely egy olyan jogra vonatkozna, amely az 1408/71 rendelet hatálybalépése vagy e rendeletnek az érintett tagállam területén való alkalmazása előtti időszak vonatkozásában nyílt meg.
- 55 Ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy H. Rothwanglnek joga keletkezhet-e a különféle biztosítási idők, illetve adott esetben valamely tagállamban 1972. október 1-jét vagy az 1408/71 rendelet e tagállam területén való alkalmazásának kezdetét megelőzően megszerzett foglalkoztatási vagy tartózkodási időszakok alapján.
- 56 Ugyanis ahhoz, hogy érvényesen lehessen hivatkozni az 1408/71 rendelet 94. cikkének (2) bekezdésében foglalt kedvezményre, a kérelmezőnek meg kell tudnia jelölnie valamely megszerzett biztosítási időszakot, valamint adott esetben 1972. október 1-jét vagy – az Unióhoz ezen időpontot követően csatlakozott tagállamok esetében – az e rendelet érintett tagállam területén való alkalmazásának kezdetét megelőzően valamely tagállam jogszabályainak megfelelően megszerzett foglalkoztatási vagy tartózkodási időszakokat. Az Osztrák Köztársaság esetében a fent említett időpont 1995. január 1-je.
- 57 Ami a valamely tagállam jogszabályainak megfelelően megszerzett foglalkoztatási vagy tartózkodási időszakok meglétének feltételét illeti, a Bírósághoz benyújtott ügyiratokból az derül ki, hogy H. Rothwangl e feltételnek vitathatatlanul megfelel.
- 58 Ellenben, ami a valamely tagállam jogszabályainak megfelelően megszerzett biztosítási időre vonatkozó feltétel meglétét illeti, hangsúlyozni kell, hogy egyrészt az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás az 1408/71 rendelet 1. cikke j) pontja értelmében vett jogszabályokat képez.
- 59 Másrészt, az 1408/71 rendelet 94. cikkének (2) bekezdésében szereplő „biztosítási idő” kifejezés fogalmát e rendelet 1. cikkének r) pontja akként határozza meg, mint „az a járulékfizetési időszak vagy szolgálati [helyesen: foglalkoztatási] idő vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi időszak, amelyet azok a jogszabályok, amelyek szerint az adott időszakot megszerezték vagy az megszerzettnek tekintendő, biztosítási időként határoznak meg vagy ismernek el, valamint más hasonló időszak, amelyet az említett jogszabályok a biztosítási idővel egyenértékűnek tekintenek” (2002. február 7-i Kauer-ítélet, C-28/00, EU:C:2002:82, 25. pont).
- 60 A belső jogszabályokra való e hivatkozás egyértelműen azt bizonyítja, hogy az 1408/71 rendelet – különösen a biztosítási idők összesítése szempontjából – olyan feltételekre hivatkozik, amelyekről a belső jog egy adott időszaknak a tulajdonképpeni biztosítási időszakokkal egyenértékűként történő

elismerését függővé teszi. Mindenesetre ezen elismerésnek az EUM-Szerződésnek a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartása mellett kell megtörténnie (2002. február 7-i Kauer-ítélet, C-28/00, EU:C:2002:82, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 61 Jelen esetben, a kérdést előterjesztő bíróság azt állapította meg, hogy H. Rothwangl nem rendelkezett öregségnyugdíj-biztosítással a HAL-nál való alkalmazása idején, mivel az alapügyre alkalmazandó nemzeti szabályozásnak megfelelően, a tengerjáró hajók legénységének részét képező és e hajókon lakó harmadik országbeli állampolgárok ki voltak zárva a biztosítási jogviszonyból az öregségi nyugdíjat illetően.
- 62 Mivel e kizárás többek között H. Rothwangl állampolgárságán alapult, meg kell vizsgálni, hogy az 1408/71 rendelet 3. cikkében szereplő, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma értelmében hivatkozhat-e arra, hogy őt kezeljék úgy, mint aki Hollandiában biztosítási időt szerzett, annak ellenére, hogy valójában nem felel meg az e rendelet 94. cikkének (2) bekezdésében említett alapvető feltételnek.
- 63 E tekintetben a Bíróság egyértelműen kimondta, hogy az 1408/71 rendelet 94. cikkének (1)–(3) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezések érvényesítéséhez figyelembe kell venni az e rendelet hatálybalépését megelőzően szerzett biztosítási időket is (lásd ebben az értelemben: 2002. február 7-i Kauer-ítélet, C-28/00, EU:C:2002:82, 52. pont; 2002. április 18-i Duchon-ítélet, C-290/00, EU:C:2002:234, 23. pont). Az e két ítélet alapjául szolgáló ügyekben az érintettek, akik osztrák nyugdíj megadását kérelmezték, a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján voltak biztosítva. A Bíróság tehát kimondta, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedések jogszerűségét az uniós jog fényében kellett értékelni, annak megfelelően, ahogyan azok Ausztria csatlakozását követően alkalmazandók voltak (2002. április 18-i Duchon-ítélet, C-290/00, EU:C:2002:234, 28. pont), és hogy ennek következtében az illetékes intézménynek a munkavállalók szabad mozgásához kapcsolódó elveket és e rendelet 94. cikkének (1)–(3) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezéseket kellett alkalmaznia (lásd ebben az értelemben: 2002. február 7-i Kauer-ítélet, C-28/00, EU:C:2002:82, 45. és 50. pont; valamint 2002. április 18-i Duchon-ítélet, C-290/00, EU:C:2002:234, 32. pont).
- 64 Mindenesetre, amint arra a főtanácsnok indítványának 52. pontjában rámutatott, az a tény, hogy H. Rothwangl még az Osztrák Köztársaság Unióhoz való csatlakozását megelőzően gyakorolta a szabad mozgás jogát, amikor a HAL alkalmazásában állt, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy őt úgy lehessen kezelni, mint aki Hollandiában öregségnyugdíj-biztosítási időszakot szerzett. Ugyanis a 2002. február 7-i Kauer-ítélet (C-28/00, EU:C:2002:82), illetve a 2002. április 18-i Duchon-ítélet (C-290/00, EU:C:2002:234) alapjául szolgáló ügyek kérelmezőinek helyzetétől eltérően, a holland szabályozás szerint H. Rothwangl, abban az időszakban, amikor a HAL alkalmazásában állt ki volt zárva e biztosítás kedvezményéből, amiatt, hogy harmadik ország állampolgára volt és annak a hajónak a fedélzetén lakott, amelynek a legénységéhez tartozott. Az ilyen kizárást, még ha állampolgárságon is alapult, az uniós jog az alapügy tényállásának idején nem tiltotta, hiszen az Osztrák Köztársaság akkor még nem volt tagja az Uniónak.
- 65 Ezenfelül a Bíróságnak megküldött ügyiratok nem teszik lehetővé annak a kérdésnek az megválaszolását, hogy H. Rothwangl a HAL alkalmazásában töltött időszakok során az osztrák társadalombiztosítási rendszerben biztosított volt-e. Márpedig az illetékes osztrák hatóság kizárólag az e kérdésre adott igenlő válasz esetén vehetné ezen időszakokat figyelembe.
- 66 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1408/71 rendelet 94. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely az öregségnyugdíj-jogosultságok meghatározásánál nem veszi figyelembe a saját jogszabályai alapján valamely külföldi munkavállaló által állítólagosan megszerzett biztosítási időt olyan esetben, mint a H. Rothwangl ügyében folyó alapeljárás tárgyát képező eset, amikor az az állam, amelynek e munkavállaló az állampolgára, ezen időszakot követően csatlakozott az Unióhoz.

A második kérdésről

- 67 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy az EUMSZ 18. cikket, amely a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére vonatkozik, és az EUMSZ 45. cikket, amely a munkavállalók szabad mozgását biztosítja, úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárás tárgyát képező, amelynek értelmében egy olyan tengerész, aki meghatározott időn keresztül egy olyan tengerjáró hajó legénységéhez tartozott, amelynek honi kikötője e tagállam területén található, és e hajó fedélzetén volt a lakóhelye, ezen időszak tekintetében ki van zárva az öregségnyugdíj-biztosítás kedvezményéből amiatt, hogy az említett időszakban nem volt egyik tagállamnak sem állampolgára.
- 68 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, valamely új tagállam csatlakozási okmánya alapvetően az uniós jog rendelkezéseinek az említett államban történő közvetlen és teljes körű alkalmazásának elvén alapul, az ettől való eltérés csak akkor lehetséges, ha arról átmeneti rendelkezések kifejezetten rendelkeznek (2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 69 Ebben az értelemben, az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1994. C 241., 21. o., és HL 1995. L 1., 1. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 2. cikke úgy rendelkezik, hogy a csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései az új tagállamok számára kötelezőek, és ezen szerződésekben, illetve a csatlakozási okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.
- 70 Mivel e csatlakozási okmány nem tartalmaz az EK-Szerződés 7. és 48. cikkének (később EK 12. cikk és EK 39. cikk, jelenleg EUMSZ 18. cikk és EUMSZ 45. cikk) alkalmazására vonatkozó átmeneti rendelkezéseket, e cikkeket úgy kell tekinteni, mint amelyek közvetlenül alkalmazandók és az Osztrák Köztársaság számára csatlakozásának időpontjától, azaz 1995. január 1-jétől kezdve kötelező erejűek. Ebből eredően ezen időponttól kezdődően a többi tagállamnak az osztrák állampolgárokat uniós polgárokként kell kezelnie.
- 71 Ugyanakkor a csatlakozási okmányban semmi sem kötelezi a korábbi tagállamokat arra, hogy az osztrák állampolgárokat ugyanolyan bánásmódban részesítsék, amilyen bánásmódban más tagállamok állampolgárait részesítették Ausztriának az Unióhoz való csatlakozását megelőzően (lásd analógia útján: 1993. május 26-i Tsiotras-ítélet, C-171/91, EU:C:1993:215, 12. pont; 1999. június 15-i Andersson és Wåkerås-Andersson ítélet, C-321/97, EU:C:1999:307, 46. pont).
- 72 Ily módon H. Rothwangl csak akkor követelheti, hogy Hollandia őt kezelje úgy, mintha öregségnyugdíj-biztosítással rendelkezett volna, ha a HAL-nál való alkalmazása időszakában rendelkezett a munkavállalók szabad mozgását szabályozó rendelkezésekből származó jogokkal. Ugyanis, amint az a jelen ítélet 70. és 71. pontjában megállapításra került, valójában nem ez volt a helyzet.
- 73 A fentiekre való tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 18. cikket és az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárás tárgyát képező, amelynek értelmében egy olyan tengerész, aki meghatározott időn keresztül egy olyan tengerjáró hajó legénységéhez tartozott, amelynek honi kikötője e tagállam területén található, és e hajó fedélzetén volt a lakóhelye, ezen időszak tekintetében ki van zárva az öregségnyugdíj-biztosítás kedvezményéből amiatt, hogy az említett időszakban nem volt egyik tagállamnak sem állampolgára.

A harmadik kérdésről

- 74 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 859/2003 rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a tagállami szabályozás, amely szerint a valamely olyan munkavállaló által e tagállam jogszabályainak megfelelően letöltött foglalkoztatási időt, mint az F. Wieland ügyében folyó alapeljárásban érintett munkavállaló, aki ebben az időszakban nem volt egyik tagállam állampolgára sem, azonban az öregségi nyugdíj folyósításának kérelmezése időpontjában e rendelet 1. cikkének hatálya alá tartozik, e tagállam e munkavállaló nyugdíjjogosultságainak megállapításánál nem veszi figyelembe.
- 75 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 859/2003 rendelet 1. cikke értelmében az 1408/71 rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell a harmadik országok olyan állampolgáira, akikre e rendelkezések csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkoznak, illetve ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira, feltéve hogy jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel valamely tagállam területén, és helyzetük összes vonatkozása nem kizárólag egy tagállamot érint.
- 76 Jelen esetben F. Wieland megfelel a 859/2003 rendelet 1. cikke szerinti feltételeknek, hiszen az Amerikai Egyesült Államok jogszerűen Ausztriában tartózkodó állampolgára, a helyzetével kapcsolatos körülmények nem kizárólag egy tagállamot érintenek, és az 1408/71 rendelet rendelkezései pusztán állampolgársága okán nem terjednek ki rá. Következésképpen, ő a 859/2003 rendelet hatálya alá tartozik.
- 77 Márpedig azt kell megállapítani, hogy a 859/2003 rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdése hasonlóképpen van megszövegezve, mint az 1408/71 rendelet 94. cikkének (1) és (2) bekezdése.
- 78 Ebből eredően, figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett első kérdésre adott válaszra, F. Wieland, annak ellenére, hogy abban az időszakban, amikor a HAL alkalmazásában állt, Hollandiában rendelkezett lakóhellyel, a holland szabályozás értelmében – a H. Rothwangl ügyében említettekkel azonos okok miatt – nem rendelkezett öregségnyugdíj-biztosítással.
- 79 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 859/2003 rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely szerint a valamely olyan munkavállaló által e tagállam jogszabályainak megfelelően letöltött foglalkoztatási időt, mint az F. Wieland ügyében folyó alapeljárásban érintett munkavállaló, aki ebben az időszakban nem volt egyik tagállam állampolgára sem, azonban az öregségi nyugdíj folyósításának kérelmezése időpontjában e rendelet 1. cikkének hatálya alá tartozik, e tagállam e munkavállaló nyugdíjjogosultságainak megállapításánál nem veszi figyelembe.

A költségekről

- 80 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított változata 94. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely az öregségnyugdíj-jogosultságok**

meghatározásánál nem veszi figyelembe a saját jogszabályai alapján valamely külföldi munkavállaló által állítólagosan megszerzett biztosítási időt olyan esetben, amikor az az állam, amelynek e munkavállaló az állampolgára, ezen időszakot követően csatlakozott az Európai Unióhoz.

- 2) Az EUMSZ 18. cikket és az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárás tárgyát képező, amelynek értelmében egy olyan tengerész, aki meghatározott időn keresztül egy olyan tengerjáró hajó legénységéhez tartozott, amelynek honi kikötője e tagállam területén található, és e hajó fedélzetén volt a lakóhelye, ezen időszak tekintetében ki van zárva az öregségnyugdíj-biztosítás kedvezményéből amiatt, hogy az említett időszakban nem volt egyik tagállamnak sem állampolgára.
- 3) Az 1408/71/EGK és az 574/72/EGK rendelet rendelkezéseinek valamely harmadik ország e rendelkezések által pusztán állampolgárságuk okán nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló, 2003. május 14-i 859/2003/EK tanácsi rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely szerint a valamely olyan munkavállaló által e tagállam jogszabályainak megfelelően letöltött foglalkoztatási időt, aki ebben az időszakban nem volt egyik tagállam állampolgára sem, azonban az öregségi nyugdíj folyósításának kérelmezése időpontjában e rendelet 1. cikkének hatálya alá tartozik, e tagállam e munkavállaló nyugdíjjogosultságainak megállapításánál nem veszi figyelembe.

Aláírások